

Datum: 15/01/2024

Nota aan Kabinet Khattabi – stand van zaken PFAS in brandblusschuimen

1. REACH restricties (Annex XVII)

1.1. C9-C14 PFCA's en aanverwante stoffen

Op dit moment is enkel restrictie nummer 68 op C9-C14 PFCA's (zogenaamde lange-keten PFAS) van kracht binnen de REACH-verordening. Deze lange keten PFCA's komen hoofdzakelijk voor als restproduct bij productie van andere PFAS stoffen en worden dus niet geproduceerd voor een specifiek gebruik. De aanwezigheid van deze stoffen in brandblusschuimen is wel nog toegestaan tot 4 juli 2025. Meer bepaald in brandblusschuimen die gebruikt worden voor het blussen van branden onder brandklasse B (i.e. branden veroorzaakt door vloeibare brandstoffen zoals olie en benzine) mogen deze PFAS nog aanwezig zijn. Deze uitzondering geldt wel enkel onder de volgende voorwaarden:

- De brandblusschuimen zullen niet gebruikt worden om mee te oefenen.
- De schuimen kunnen gebruikt worden voor het testen van systemen, maar enkel als alle emissies opgevangen kunnen worden.
- De schuimen kunnen enkel gebruikt worden op sites waar de emissies opgevangen kunnen worden.
- Voorraden van PFCA bevattende schuimen zijn toegestaan indien ze beheerd worden volgens de voorwaarden van artikel 5 onder de POP-verordening (zie punt 2.4. in deze nota).

Voor alle andere brandblus toepassingen is de aanwezigheid van deze stoffen niet toegestaan boven een concentratie van 25 ppb (parts per billion of ng/l) voor de PFCA's zelf, en 260 ppb voor de som van aanverwante stoffen (i.e. stoffen die kunnen degraderen tot PFCA's).

1.2. Confidentieel – PFHxA en aanverwante stoffen

Een voorstel tot toevoeging van PFHxA en gerelateerde stoffen aan de restrictielijst wordt op dit moment onderhandeld binnen het REACH Comité. Binnen het huidige voorstel zullen PFHxA houdende brandblusschuimen verboden worden 18 maanden na inwerkingtreding van de restrictie voor de volgende gebruiken:

- Gebruik van PFHxA houdende schuimen voor training en testen, behalve voor het testen van het functioneren van blussystemen.
- Gebruik van PFHxA houdende schuimen door de publieke brandweer, tenzij bij het blussen van industriële branden van Seveso III bedrijven.

Verder zal het gebruik van PFHxA in blusschuimen verboden zijn na 5 jaar voor het gebruik in de civiele luchtvaart (inclusief civiele luchthavens).

Let wel dat deze voorwaarden nog kunnen wijzigen aangezien deze restrictie nog onderhandeld wordt binnen het REACH Comité. Op dit moment is er nog discussie lopende over de mogelijke uitzondering voor gebruik van blusschuimen door de publieke brandweer op Seveso III bedrijven.

De Commissie zal trachten een finaal voorstel ter stemming voor te leggen aan de REACH Comité vergadering van 28 februari 2024; als het voorstel goedgekeurd wordt op deze vergadering zal de restrictie waarschijnlijk in de tweede helft van 2024 in werking treden.

1.3. PFAS in brandblusschuimen

ECHA heeft een dossier uitgewerkt voor een restrictie voor het gebruik van PFAS in brandblusschuimen. Dit dossier is ingediend bij de Europese Commissie, dewelke nu een restrictievoorstel zal voorbereiden en voorleggen aan het REACH Comité. Binnen het voorstel van ECHA wordt beoogd om alle PFAS in blusschuimen te verbieden, met enkele tijdelijke uitzonderingen voor specifieke gebruiken waarvoor wordt aangegeven dat alternatieven nog niet beschikbaar zijn. Hoofdzakelijk voor het gebruik in civiele luchthavens en blussen van Seveso III branden worden transitieperiodes voorgesteld in het restrictiedossier. Voor de uitgezonderde gebruiken wordt er voorgesteld om specifieke plannen op te stellen om de emissies van de schuimen bij deze gebruiken zoveel mogelijk te beperken. Verder worden er ook voorstellen gedaan voor veilige opslag en verwerking van voorraden van deze schuimen, alsook het labelen van deze producten om aan te geven dat ze PFAS bevatten.

Let wel dat deze bovenstaande voorstellen van ECHA nog behandeld moet worden door de EU Commissie en dus mogelijks nog zullen wijzigen.

De Commissie heeft informeel laten weten dat ze een eerste voorstel voor deze restrictie graag zouden agenderen op de REACH Comité meeting van April 2024. Afhankelijk van de discussies in het REACH Cee kan dit voorstel dus ten vroegste in 2025 in werking treden.

2. Stockholm Conventie (POP-verordening)

Onder de Stockholm conventie (POP-verordening) zijn er ook verschillende beperkingen op gebruik van PFAS in brandblusschuimen van kracht.

2.1. PFHxS en aanverwante stoffen

Onder deze toevoeging zijn er geen specifieke uitzonderingen, wat dus betekent dat het gebruik van PFHxS en aanverwante stoffen verboden is voor gebruik in brandblusschuimen. Let wel dat er bepaalde voorschriften zijn voor PFHxS houdend afval en afvalverwerking (zie onder 2.4.).

2.2. PFOS en aanverwante stoffen

Er zijn geen specifieke uitzonderingen op het gebruik van PFOS in brandblusschuimen in de POP verordening, deze stoffen zijn dus verboden in brandblusschuimen. Let wel dat er voorwaarden zijn voor de behandeling van PFOS houdende producten en afvalverwerking (zie onder 2.4.).

2.3. PFOA en aanverwante stoffen

Het gebruik van PFOA is ook verboden via de POP-verordening, er zijn wel specifieke uitzonderingen voor het gebruik in brandblusschuimen voor het blussen van klasse B branden tot 4 juli 2025, wel onder de volgende voorwaarden:

- De brandblusschuimen zullen niet gebruikt worden om mee te oefenen.

- De schuimen kunnen gebruikt worden voor het testen van systemen, maar enkel als alle emissies opgevangen kunnen worden.
- De schuimen kunnen enkel gebruikt worden op sites waar de emissies opgevangen kunnen worden.
- Voorraden van PFCA bevattende schuimen zijn toegestaan indien ze beheerd worden volgens de voorwaarden van artikel 5 onder de POP-verordening (zie onder 2.4.).

2.4. Voorwaarden voor voorraden en verwerking van POP houdend afval

Artikel 5 van de POP verordening beschrijft dat houders van voorraden van POP houdend materiaal waar een verbod op geldt (waaronder brandblusschuimen) deze voorraad dienen te behandelen als afval in overeenstemming met artikel 7 van de POP-verordening (zie verder). Als de voorraad groter is dan 50 kg, en het gebruik nog toegestaan is, dient deze genotificeerd te worden aan de competente autoriteiten van de lidstaten (in België zijn dit de gewestelijke autoriteiten).

Binnen **artikel 7** van de POP-verordening zijn er specifieke provisijs voor POP-houdend afval. Zo zijn er concentratielimieten voor de aanwezigheid van PFHxS, PFOS en PFOA in afval¹. Indien afval deze limieten overschrijdt moet dit afval verwerkt worden op een specifieke manier om te verzekeren dat deze stoffen worden verwijderd of getransformeerd. POP houdend afval mag niet gebruikt worden voor recyclage als de concentratielimiet overschreden wordt.

Uitzonderingen op deze concentratielimiet kunnen aangevraagd worden aan de competente autoriteiten van de lidstaten, indien aangetoond kan worden dat het niet mogelijk is om de concentratielimiet te halen. Hier hangen wel zeer strikte condities aan, zo moet er aangetoond worden dat de decontaminatie of de veilige destructie of transformatie van de POP concentratie niet mogelijk is. Hierbij is het wel noodzakelijk dat deze uitzonderingen genotificeerd worden aan de andere lidstaten en de EU Commissie door de lidstaat waar de uitzondering wordt voorzien. Ook voor de uitzonderingen is er een concentratielimiet², verder zijn er ook voorwaarden voor de permanente opslag van dit afval (zie Annex V, deel 2 van de POP-verordening).

Onder **artikel 13** van de POP verordening is het voorzien dat de lidstaten elke 3 jaar een rapport indienen met informatie omtrent POP productie, gebruik, opslag, afvalverwerking, emissies, monitoring en gecontamineerde sites. Een update van dit rapport voor België is voorzien voor eind 2024. Dit rapport, samen met de rapporten van andere lidstaten, worden gecompileerd door ECHA en gepubliceerd op de ECHA site als een Union Overview rapport. Via de volgende link kunnen de rapporten van verschillende lidstaten, alsook het overzichtsrapport van ECHA geraadpleegd worden:

[Planning and reporting - ECHA \(europa.eu\)](https://echa.europa.eu/planning-and-reporting)

¹ Concentratielimieten in afval volgens Annex IV van POP:

PFOS: 50 mg/kg

PFOA/PFHxS: 1 mg/kg en 40 mg/kg voor de som van PFOA/PFHxS gerelateerde stoffen

De Commissie zal voor 30 December 2027 bekijken of deze limieten verder verlaagd kunnen worden

² Concentratielimieten voor uitzonderingen van POP houdend afval volgens Annex V, deel 2:

PFOS: 50 mg/kg

PFOA/PFHxS: 50 mg/kg voor PFOA/PFHxS en 2000 mg/kg voor de som van PFOA/PFHxS aanverwante stoffen

Andere initiatieven

- Denemarken heeft recent een nationaal verbod op het gebruik van PFAS houdende blusschuimen voor gebruik op oefensites ingevoerd³.
- In de Verenigde Staten heeft het Departement van Defensie een verbod ingevoerd voor de aankoop van PFAS houdende schuimen, met als doel de volledige uitfasering van het gebruik van deze producten⁴.
- De Vlaamse civiele brandweer, alsook de industriële gebruikers van brandblusschuimen in Vlaanderen, zijn sinds enkele jaren bezig aan de uitfasering van PFAS houdende schuimen. Volgens de meest recente informatie zal de uitfasering rond 2030 gefinaliseerd kunnen worden. Zie onderstaande mailverkeer voor meer informatie:

Re_ Gebruik van
PFHxA (C6) houdende

- De Vlaamse overheid heeft in 2022 en 2023 inspectiecampagnes uitgevoerd op het gebruik van PFOA houdende schuimen. Onderstaand kan een presentie hier rond geraadpleegd worden:

23-03-16_restriction
PFOA in FFF.pptx

³ <https://product.enhesa.com/938943/denmark-implements-pfas-firefighting-foams-law-in-eu-first>

⁴ <https://coloradonewslines.com/2023/03/16/pentagon-to-halt-use-of-firefighting-foam-that-contains-pfas-as-cleanup-costs-mount/>